

Дан матерњег језика и Национални дан књиге

Радионица ОЈР-а „У свету боје и облика“, реализатор Сузана Јевтић, библиотекар

Дан матерњег језика, 21. фебруар

- „Волим свој језик и користим га сваки дан све док не утонем у сан.“
- „Матерњи језик означава пут људског бића и помоћу њега оно улази у друштво, чини својом културу групе којој припада и поставља темеље развоју својих интелектуалних способности“
- У свету постоји око 7.120 језика.
- Двадесет три језика представљају матерње језике за више од 4,1 милијарде становника.

Почеци писмености

- Када су Словени стигли на ове просторе нису имали своје писмо већ су морали да сарађују са Италијом и преузму њихово писмо – латиницу и службени језик - латински.
- Крајем 9. века Грк Константин Ћирил саставља глагољицу, писмо састављено за старословенски језик.
- Отприлике истовремено се појављује и ћирилица, писмо названо по Ћирилу (сматра се да га је саставио његов ученик Клемент Охридски).

Дан матерњег језика – чување културе, традиције и идентитета

- Данашњи дан је посвећен матерњем језику и очувању културног обележја.
- Реч вампир је једина српска реч која је прихваћена у великом броју светских језика и користи се широм света.
- Српски језик је једини европски језик са диграфијом – једини језик који има два писма.
- У српском језику постоји више од 7000 турских речи.
- Најдужа реч у српском језику је антисамоуправносоцијалистички и има 29 слова.

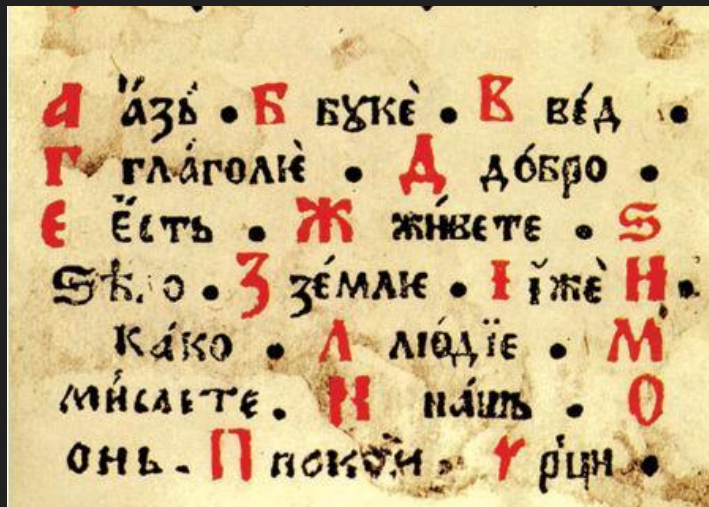
Дан матерњег језика

- Сваком гласу у српском језику припада одређено слово, свако слово у српској азбуци чита се онако као се пише – због тога је наш правопис фонетски.
- Српски језик је богат палиндромима (речи, изрази, реченице који имају исто значење било да се читају отпочетка или отпозади): Ана воли Милована. И јогурт ујутро гоји. Они воле бело вино. У Риму људи иду у миру. Сир има мирис.
- Негујмо матерњи језик.
- Душко Радовић „Волите српски језик свакога дана помало. Српски језик нема никога другог осим нас!“

Вук Стефановић Караџић – човек који је „измислио“ српски језик

- Захваљујући њему, српски језик има један знак за један глас.
- Српски језик је један од најпрактичнијих и најлогичнијих језика на свету.
- Ни један народ нема лингвисту као што је био Вук Караџић.
- „Пиши као што говориш, говори као што пишеш.“
- Реформатор српског језика.
- Аутор првог речника српског језика.
- Сакупљао културно наслеђе нашег народа.

- Вук Стефановић Караџић био је српски филолог, реформатор српског језика, сакупљач народних умотворина и аутор првог речника српског језика

Наша стара азбука (српскима слови Вук је написао по азбуци)

А а, аз,	а.	Ф ф, ферш,	ф.
Б б, буки.	б.	Х х, хјер,	х.
В в, вједи,	в.	Ѡ ѡ, оп,	оп.
Г г, глагољ,	г.	Ц ц, ци,	ц.
Д д, добро,	д.	Ч ч, черп,	ч.
Ђ ђ, јест,	е, је.	Ш ш, ша,	ша.
Ж ж, живјете,	ж.	Ѣ ѣ, шта (срва), шта (срв).	
З з, зјело,	з.	Ъ ѡ, јер,	
И и, иже,	и.	Ы ы, јери,	и.
Ј ј, и,	и.	Ь ѡ, јер,	
К к, како,	к.	Ѣ ѣ, јат,	је.
Л л, лули,	л.	е. ѣ,	је. е.
М м, мислете,	м.	Ю ю, ју,	ју.
Н н, наш,	н.	Ѣ ѣ, јус,	
О о, он,	о.	Ѡ ѡ, о,	о.
П п, покој,	п.	М ѡ, ја,	ја.
Р р, рци,	р.	Ѣ ѣ, ја,	ја.
С с, слово,	с.	Ѣ ѣ, кси,	кс.
Т т, тврдо,	т.	Ѣ ѣ, кси,	кс.
Ѣ ѣ, уи,	у.	Ѡ ѡ, шита,	ш.
Оу оу, у,	у.	У у, икци,	и. и.

"Волимо српски језик сваког дана помало,
српски језик нема никог другог осим нас."

Душко Радовић

Увод

- Сваког 21. фебруара, од 1999. године чланице УНЕСКО обележавају **Међународни дан матерњег језика**.
- Генерална скупштина Уједињених нација признала је овај празник у спомен погинулим студентима који су 21. фебруара 1952. године убијени у Даки у Источном Пакистану, данас Бангладешу, јер су протестовали због тога што њихов матерњи језик није проглашен за званични.

МЕЂУНАРОДНИ ДАН МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

21. ФЕБРУАР

International Mother
Language Day

Дан матерњег језика

21. фебруар

ευχαριστώ

Хвала

Merci

Thank you

АКАДЕМСКА СРПСКА АСОЦИЈАЦИЈА

„Језик је хранитељ народа.
Докле год живи језик, докле
га љубимо и почитујемо,
њим говоримо и пишемо,
прочишћавамо, дотле живи
и народ, може се међу собом
разумијевати и умно
саједињавати, не прелива
се у други, не пропада.“

Вук Стефановић Караџић

Аа	Аа	Аа	Нн	Нн	Њн
Бб	Бб	Бб	Њњ	Њњ	Њњ
Вв	Вв	Вв	Оо	Оо	Оо
Гг	Гг	Гг	Пп	Пп	Пп
Дд	Дд	Дд	Рр	Рр	Рр
Ђђ	Ђђ	Ђђ	Сс	Сс	Сс
Ее	Ее	Ее	Тт	Тт	Тт
Жж	Жж	Жж	Ђђ	Ђђ	Ђђ
Зз	Зз	Зз	Уу	Уу	Уу
Ии	Ии	Ии	Фф	Фф	Фф
Јј	Јј	Јј	Хх	Хх	Хх
Кк	Кк	Кк	Цц	Цц	Цц
Лл	Лл	Лл	Чч	Чч	Чч
Љљ	Љљ	Љљ	џџ	џџ	џџ
Мм	Мм	Мм	Шш	Шш	Шш

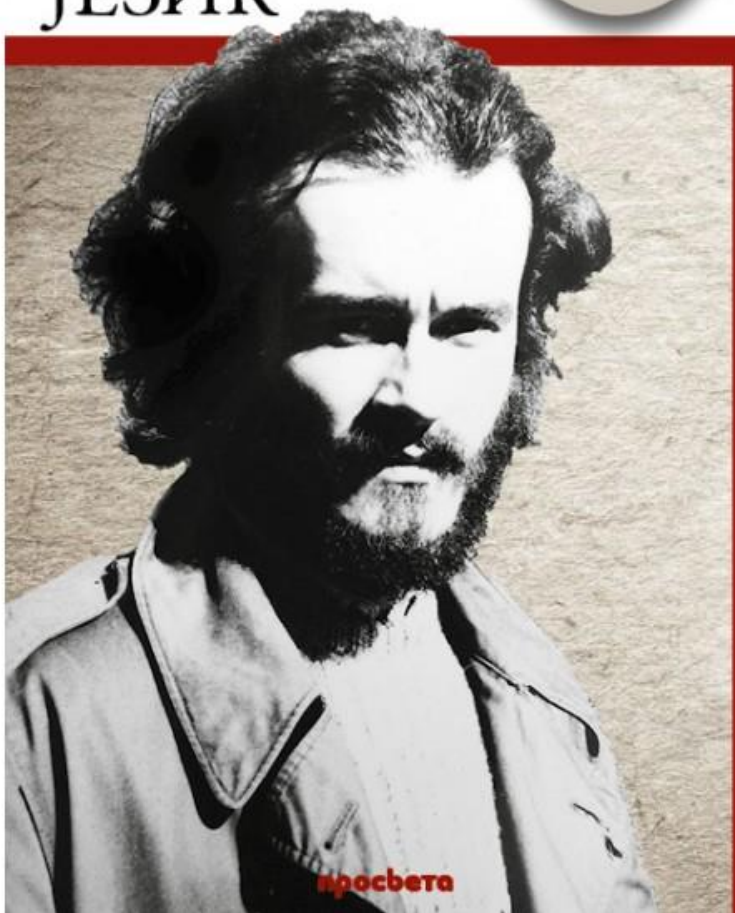
ЧУВАЈ СВОЈ ЈЕЗИК!

Дневна доза правописа

Ненад Грујичић
МАТЕРЊИ
ЈЕЗИК

4.
допуњено
издање

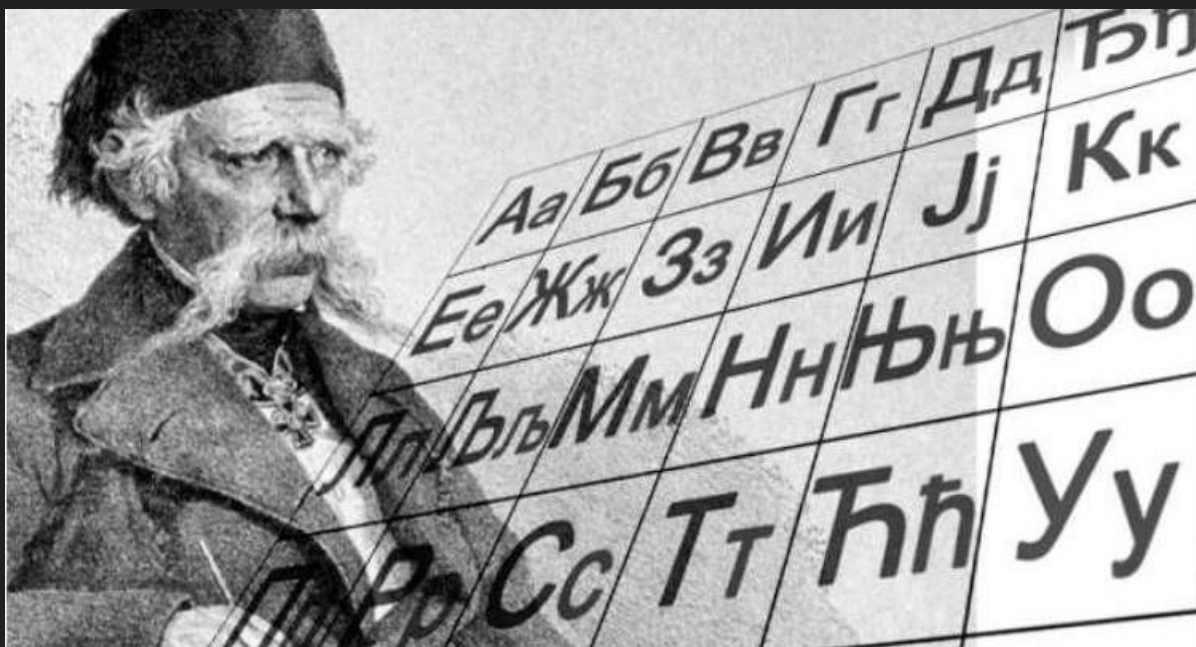
Међународни дан
матерњег језика
21. фебруар

Српски језик је једини
европски језик са
диграфијом, односно
употребом два писма у
оквиру једног језика.

*Пиши као што
говориш а
читај као што
је написано.*

Аа Бб Вв Гг Дд
Ђђ Ее Жж Зз Ии
Јј Кк Лл Љљ Мм
Нн Њњ Оо Пп Рр
Сс Тт Ћћ Уу Фф
Хх Цц Чч Џџ Шш

Забелешкање Стефана Немање

**СРБСКИ ЈЕЗИК,
СРБСКА ТИРИЈАЦА**

Чубајте, чедо тоје тило, језик као зетсџу. Ријеч се тоже изгубити као град, као зетсџа, као душа. А шта је народ изгубио ни језик, зетсџу, душу?

Не узимајте туве ријечи у своја уста. Узмеш ли туђу ријеч, знај да је ниси освојио, него си себе потуђио. Боље ти је изгубити највећи и најтврђи град своје зетсџе, него најмању и најнезнатнију ријеч свога језика.

Зетсџе и државе не освајају се само мачевима него и језицима. Знај да те је непријатељ онолико освојио и покорио, колико ти је ријечи пократио и својих потурио.

Постоји, чедо тоје, болест која напада језик као заразе тијело. Паметни ја такве заразе и торе језика. Виба то најчешће на рубовима народа, на додирима једног народа са другим, тамо гдје се језик једног народа таре о језик другог народа.

А да народа, тило тоје, могу се бити и могу се спирити. Сва језика никада се потирију не могу. Сва народа могу живјети у највећем миру и љубави, али њихови језици могу само ратовати. Кад год се два језика сусретну и измијешају, они су као гбује бојске у битци на жибот и смрт. Док год се у тој битци чује и један и други језик, битка је равноправна, кад почне да се боље и више чује један од њих, тај ће преблагати. Напоследје се чује само један. Битка је завршена. Нестало је један језик, нестало је један народ.

Знај, чедо тоје, да та битка између језика не траје дан гба, као битка међу бојскама, нити годину гбује, као рат међу народима, него бијек или гба, а то је за језик исто тако мапа мјера бремена као за чољка трен или гба. Зато је, чедо тоје, боље изгубити све битке и ратове него изгубити језик. После изгубљеног језика нема народа.

Језик је, чедо тоје, тврђи од сваког бегета. Када ти непријатељ пробаши све бегете и тврђаве, ти не очајавај, него гласај и слушај шта је са језиком. Ако је језик остао недирун, не бој се. Тамо гдје озвџања наша ријеч, гдје се још гласоња и гдје се још, као стари златник, обрне наша ријеч, знај, чедо тоје, да је још то наша држава без обзира ко у њој влада.

Цареви се стјењују, државе пропадају, а језик и народ су ти који остају, па не се тако освојени дио зетсџе и народа, опет, кад-тад братити својој језичкој матици и својем матичном народу.

Замати, чедо тоје, да свако освајање и отијелјење није толико опасно за народ колико је штетно за нараштај. То може штетити само једном нараштају, а не народу. Народ је, чедо тоје, трајнији од нараштаја и од сваке државе. Кад-тад народ не се спојити као вода, чим пукну бране које га разбајају.

А језик, чедо тоје, језик је та вода, убијек иста с обе стране бране, која ће као тиха и моћна сила која брцјегобе рони опет спојити народ у једно отачаство и једну државу.

Шта је матерњи језик?

Матерњи језик је:

- први језик који је говорник научно
- језик који се учи од детињства усвајањем речи из породице и ширег окружења
- језик који се усваја природно, без икакве посебне обуке или наставе

Неки од критеријума који одређују матерњи језик:

- то је језик научен од мајке, особе са којом у раном детињству имамо најприснији контакт
- најбоље владамо тим језиком - критеријум компетенције
- најчешће кориштен језик - критеријум функције
- језик с којим се особа која га говори идентификује - критеријум идентификације

21. фебруар
Међународни дан
матерњег језика

**Матерњи језик
- наслеђе које
одређује човека.**

Језик је један од начина комуникације међу људима и може се остварити кроз говор, писање или неки други знаковни систем.

Наука о језику назива се лингвистика према латинској речи лингва (lingua – језик)

Језици се гасе умирањем последњих људи који говоре неки језик, физичким нестанком говорника, као и преласком говорне заједнице на други, престижни језик средине.

То је случај са имигрантским групама, или са индијанским племенама у Америци или аустралијанским Аборицинима.

Национални дан књиге

- Народна библиотека Србије основана је 28. фебруара 1832. године вољом кнеза Милоша Обреновића.
- Од 28. фебруара 2013. године овај датум се обележава као Национални дан књиге.
- Акција „Читајмо гласно“ реализује се у школама;

Национални дан књиге

- „Када отвориш књигу, отвори се срце“, каже једна мудрост, а велико читалачко срце отварају и наши ученици 28. фебруара.
- Ученици деле радост читања наглас и учествују у акцији „Читајмо гласно“.
- Циљ ове заједничке активности јесте подстицање читања, афирмисање културе и уметности, неговање матерњег језика и културе читања, промоција рада школске библиотека, рада наставника, ученика и школских библиотекара.
- Школска библиотека је срце сваке школе!!!

InstaMag

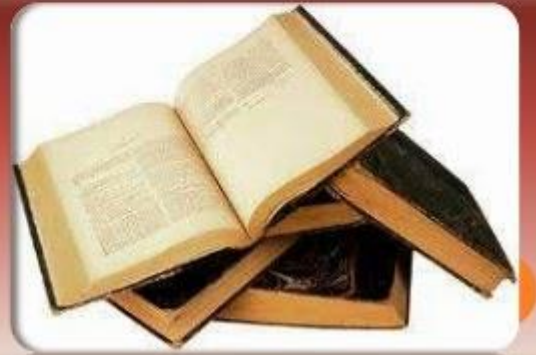
28. фебруар

Дан
Народне
библиотеке
Србије
Национални
дан књиге

“ЧОВЕК КОЈИ ИМА БИБЛИОТЕКУ И ВРТ НЕ
ТРЕБА МУ НИШТА ВИШЕ”ЦИЦЕРОН

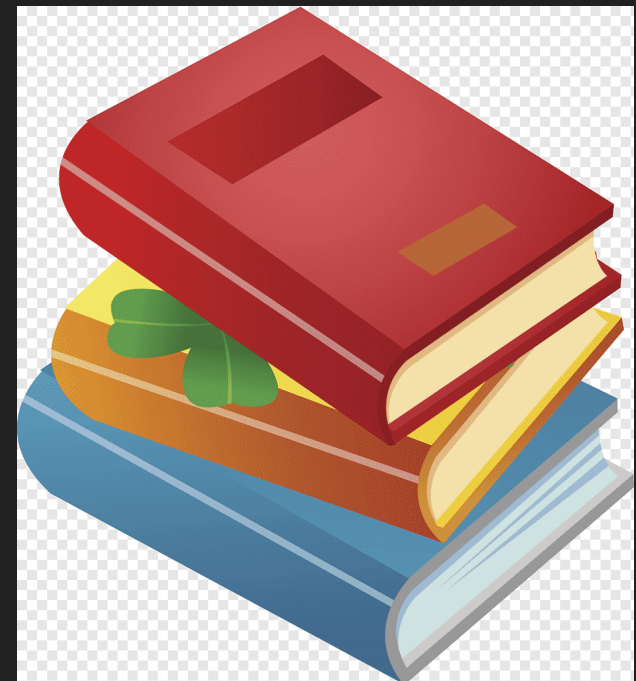
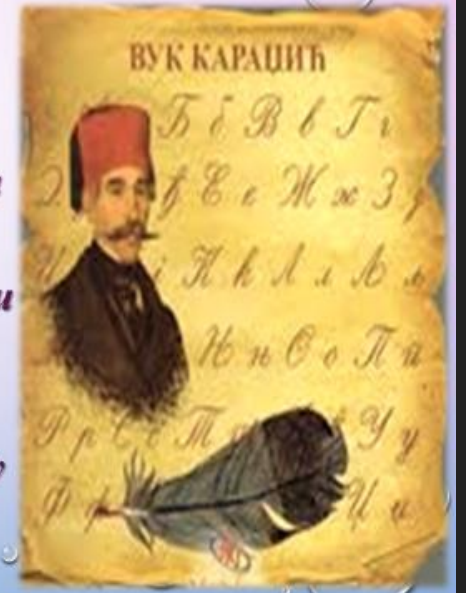
- “Добри пријатељи , добре књиге и чиста савест;то је идеалан живот “ Марк Твен
- “Читај да би живео “ Гистав Флобер
- “Рај сам увек замишљао као библиотеку
- “Хорхе Луис Борхес

Језик је хранитељ народа.

*Докле год живи језик, докле
га љубимо и почитујемо, њим
говоримо и пишемо,
прочишћавамо, докле живи и
народ, може се међу собом
разумијевати и умно
саједињавати, не прелива се у
други, не пропада.*

Вук Стефановић Караџић

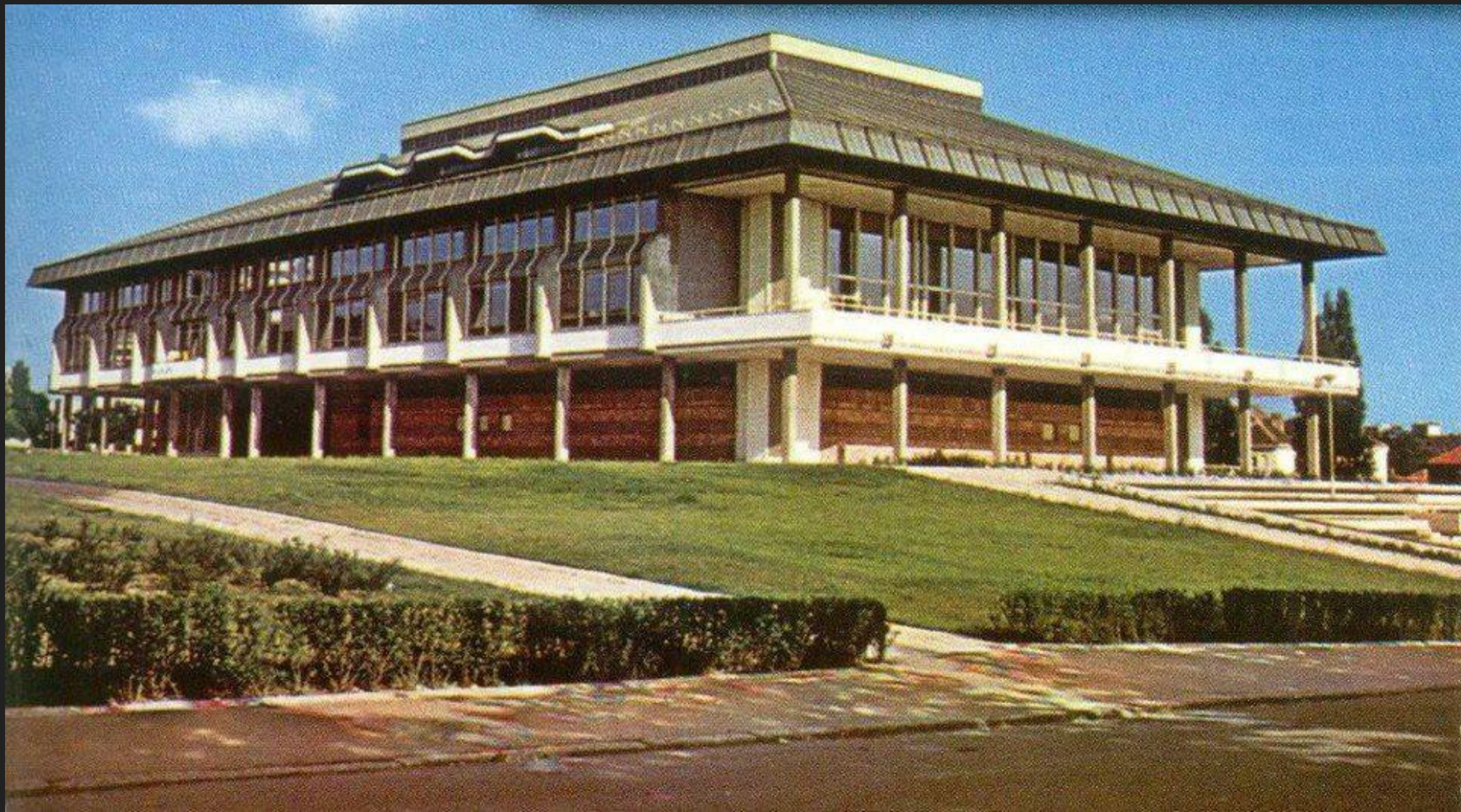
Čitanje knjiga:

1. Smanjuje nivo stresa
2. Održava mozak u formi
3. Širi rečnik
4. Poboljšava rad memorije
5. Razvija analitičke veštine
6. Povećava koncentraciju
7. Snižava krvni pritisak
8. Razvija empatiju
9. Čitanje knjiga je najveća i najjeftinija avantura

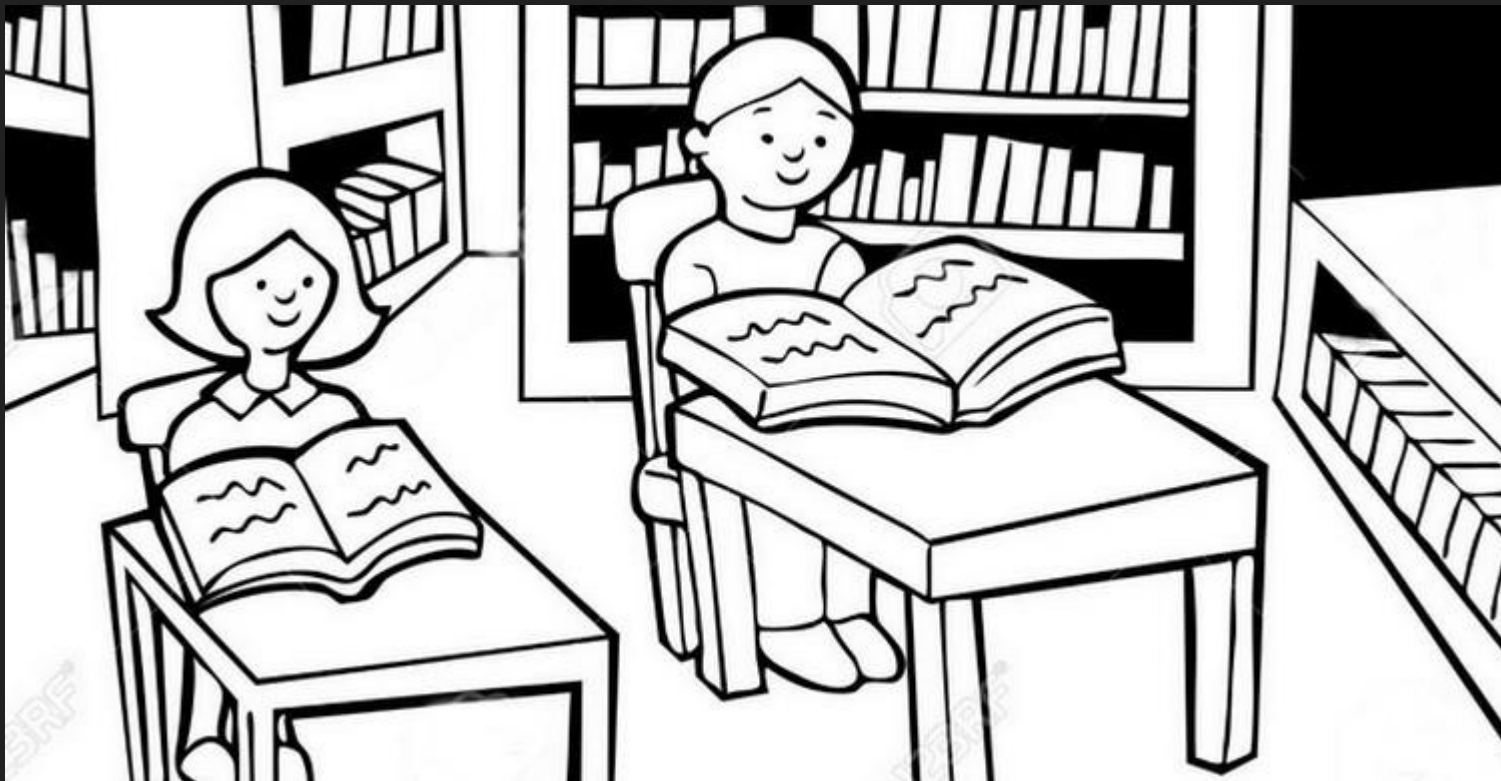
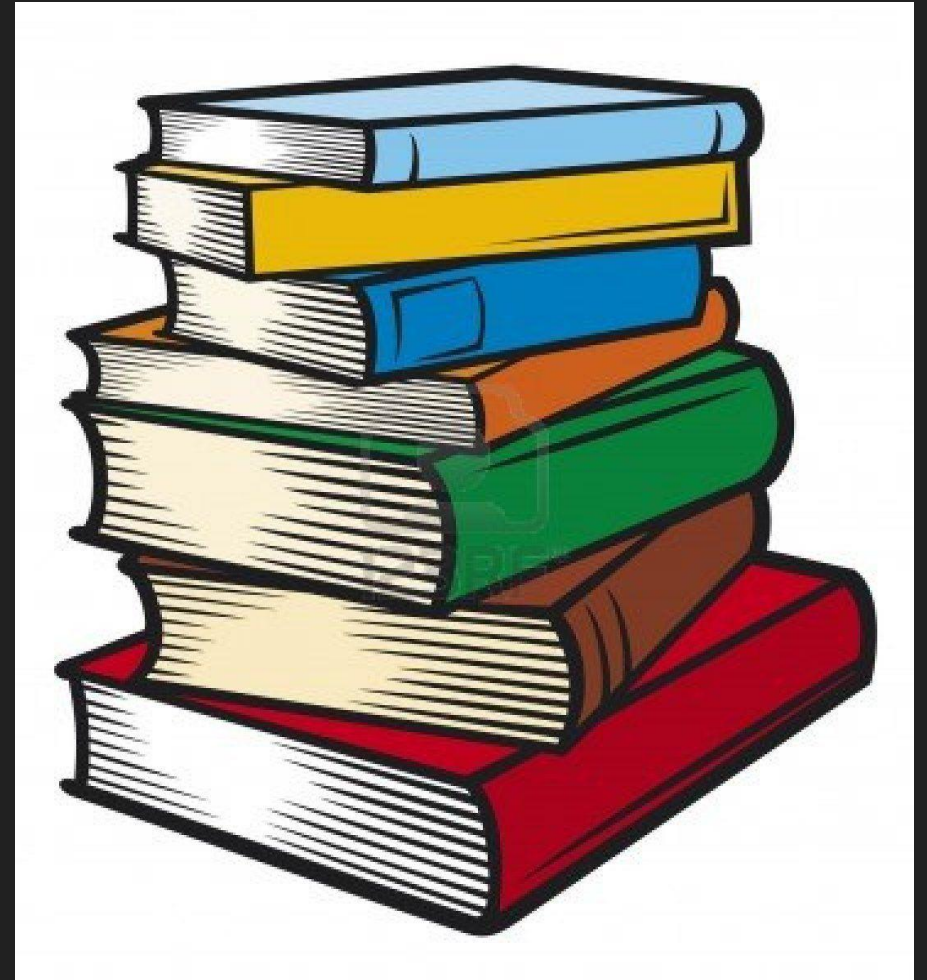

„ПИШИ КАО ШТО ГОВОРИШ,
А ЧИТАЈ КАКО ЈЕ НАПИСАНО“

28. ФЕБРУАР
ДАН НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ СРБИЈЕ
И НАЦИОНАЛНИ ДАН КЊИГЕ

Лутам, још, витак, са шапатом страсним,
и отресам чланке, смехом преливене,
али, полако, трагом својим, слутим,
тишина ће стићи, кад сас ово семене,
и мене, и мене...

Милош Црњански
(1893-1977), Сиражице

Народна библиотека Србије
основана је у Београду
28. фебруара 1832. године

Народна
Библиотека
Србије
Београд

KAD OTVORIŠ KNJIGU OTVORI SE SRCE

